

заборгованості.

Усі ці заходи, на нашу думку, допоможуть підприємству досягти рівня фінансової стабільності та підвищити показники ділової активності.

Отже, на нашу думку на підприємстві необхідно систематично проводити аналіз фінансового стану, однією з складових якого є оцінка ділової активності та ефективності господарювання підприємства.

Список використаних джерел

1. Кірейцев, Г.Г. Фінансовий менеджмент : навч. Посібник / за ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2002. – 496 с.
2. Колісник, В. Ю. Розробка пропозицій щодо вдосконалення методики аналізу фінансового стану підприємства [Текст] / В. Ю. Колісник // Управління розвитком [Текст] : збірник наукових робіт. – 2013. – № 4 (144). – С. 132–135.
3. Цал-Цалко, Ю.С. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Ю.С. Цал-Цалко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – С. 402–413.

УДК 65.012.23

Зозуляк Марта

асистент

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Анотація

У статті розглянуто сутність та необхідність антикризового управління в сучасних умовах господарювання. Досліджено чинники формування якісно нових управлінських рішень у процесі діяльності підприємства за умов кризового середовища. Визначено зміст та роль комплексного аналітичного забезпечення для ефективного здійснення антикризового управління підприємством.

Ключові слова: кризове явище, антикризове управління, антикризові заходи, техніко - економічний аналіз, методологія аналізу, ефективність управління.

У життєдіяльності будь-якого суб'єкта господарювання можливий вияв кризових явищ, уникнути яких у багатьох випадках неможливо, проте можна зменшити їх гостроту, якщо враховувати його функціональні можливості, а також своєчасно помітити появу кризових симптомів. У такому розумінні будь-яке управління діяльністю підприємства повинно бути антикризовим, тобто побудованим на врахуванні кризової небезпеки. Необхідність антикризового управління визначається цілями розвитку організації, а проблематика такого управління досить різноманітна, що, в свою чергу, робить його актуальним для досліджень, особливо за умов сучасного нестабільного та ризикованого

соціально-економічного та політичного середовищ.

Здійснення антикризових заходів на постійній основі дозволяє сформувати ефективну систему управління підприємством, яка здатна забезпечити правильну поведінку підприємства в кризових ситуаціях. Антикризове управління можна вважати особливим типом управління, що характеризується як загальними рисами, притаманними для будь-якого виду управління, так і власне спеціальними. Також варто зазначити, що антикризове управління може бути як ефективним, так і неефективним, оскільки перебуває в залежності від багатьох чинників. Саме тому правильне розуміння цих забезпечуючих факторів, їх диференціація та вивчення допомагають успішно реалізовувати антикризове управління. Так, зокрема, варті уваги і подальшого розгляду такі чинники ефективного управління підприємством за умов кризи, як методологія розробки ризикованих рішень, що базується на науковому аналізі та прогнозуванні тенденцій розвитку.

Існуючі методики антикризового управління вивчені, сформовані та проаналізовані у працях багатьох зарубіжних дослідників (Г. Бірман, Р. Брелі, Дж. Фіннері, С. Шмідт, Р. Хіт, Е. Коротков, Н.В. Родіонова) і провідних вітчизняних вчених та науковців (З.Є.Шершньова, В.О.Василенко, Л.О.Лігоненко, С.М.Іванюта, О.М. Скібіцький, В.Я.Захаров; В.Ф.Байцим, Н.М.Літвін, О.О.Терещенко, Р.М.Волчек, А.І.Дмитренко та інші). У своїх роботах вчені розглядають різноманітні теоретико-методологічні та прикладні аспекти антикризового управління. Аналіз останніх досліджень та публікацій підтверджує актуальність даної наукової тематики та свідчить про необхідність подальшого опрацювання критеріїв ефективності антикризового управління, уточнення і розширення кола його кількісних та якісних показників.

Антикризове управління можна розглядати як одну із спеціальних функцій управління, пов'язану з організацією та контролем за господарсько – фінансовою діяльністю підприємства, його фінансовою стійкістю та платоспроможністю [7, с.40]. Водночас антикризове управління – це управління, яке здатне попереджати чи пом'якшувати кризи та підтримувати функціонування підприємства у режимі виживання на цей період, виводячи його з кризового стану з мінімальними втратами [5, с.227]. З огляду на загальну теорію криз встановлено, що кризові явища можуть бути керованими, тобто їх можна передбачити, оцінити та змінити стан; кризові явища можна попередити, і управління в умовах кризи здійснюється на основі специфічного організаційно – економічного механізму [2, с.20]. Провідна роль у забезпеченні антикризового управління належить системі техніко – економічного аналізу, який є інструментом як виявлення та оцінки кризових явищ, так і обґрунтування антикризової програми, її ресурсного забезпечення, контролю і регулювання досягнення поставлених цілей [5, с.228]. Як свідчать результати досліджень, на різних етапах антикризового управління тою чи іншою мірою реалізуються аналітичні функції оцінки, діагностики та пошуку. Так, на початковій фазі проводиться економічна, технічна, соціальна і функціональна діагностика, а також діагностика підприємства та його менеджменту і діагностика зовнішнього середовища. Під час вибору і обґрунтування антикризової програми здійснюється оцінка ресурсних можливостей підприємства. На етапі

реалізації антикризової програми проводиться пошук шляхів досягнення цілей антикризового управління [7, с.189]. Розглянувши та дослідивши існуючі у вітчизняній науковій літературі підходи до формування змісту аналітичного забезпечення антикризового управління [2;3;5;6;7;9], можемо узагальнити отриману інформацію, подавши її у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

**Основні етапи і методика аналітичного забезпечення антикризового
управління підприємством**

№ з/п	Назва етапу	Зміст та методика аналізу
1	Аналіз можливості (ймовірності) виникнення кризи	Оцінка узагальнюючих критеріїв визначення ймовірності банкрутства (критерій Альтмана, критерій Бівера, індекс Тішоу та ін.), комплексний економічний аналіз ефективності виробничо - фінансової діяльності суб'єктів господарювання (метод чутливості, методи критичних значень, методи експертних оцінок, метод аналітичного графу тощо).
2	Аналіз причин, що зумовлюють виникнення кризи	Виокремлення факторів зовнішнього і внутрішнього впливу, вивчення масштабів та інтенсивності їх дії (економіко-математичні методи і моделі, експертні оцінки, оцінка рівня ділової активності підприємства та ін.).
3	Аналіз втрат за очікуваними чи фактичними наслідками розгортання кризи	Оцінка втрати вартості об'єкта в цілому і його окремих активів; визначення суми зобов'язань суб'єкта господарювання; оцінка очікуваних фінансових наслідків виникнення кризової ситуації.
4	Аналіз ресурсних можливостей запобігання кризі чи її подолання	Діагностика рушійних сил, які доцільно мобілізувати для протидії кризовим явищам чи для виходу із кризи, а саме: аналіз потенціалу протидії банкрутству і післякризового виживання; визначення обсягу необхідних ресурсів для подолання кризи; оцінка стратегій розвитку підприємства в контексті аналізу потенціалу подолання кризових явищ; аналіз необхідного грошового потоку для подолання кризи.
5	Вибір та обґрунтування шляхів попередження чи подолання кризи	Пошук внутрішніх і зовнішніх резервів для запобігання фінансовій кризі та для виходу з неї із використанням класичних методів аналітичних досліджень (порівняльного, функціонально - вартісного, експертного аналізу), а також методу бенчмаркінгу, реінжинірингу бізнес - процесів тощо.

Отже, підсумовуючи вищезазначений інформаційний матеріал, можна зробити відповідні висновки. Створення системи аналітичного забезпечення антикризового управління становить основу комплексного економічного аналізу діяльності підприємства у всіх часових і просторових формах. Застосування різних методів і прийомів аналізу залежить від конкретного виду аналітичних процедур, які будуть ефективнішими там, де більша сукупність кількісних і якісних показників у характеристиці окремих економічних явищ або процесів. Комплексне інформаційно - аналітичне забезпечення та його чітка організація є важливою складовою якісного управління підприємством в умовах передбачення кризових явищ сфери його господарювання, їх попередження та подолання.

Список використаних джерел

1. Ансофф И. Стратегическое управление / Игорь Ансофф, [пер. с англ. Е.Л. Леонтьева, Е.Н. Строганов, Е.В. Вышинская, М.В. Никольский, В.Н. Смирнов]. – М.: Экономика, 1989. – 519с.
2. Антикризисное управление: [учебн.] / под ред. Э.М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 432с.
3. Антикризове управління підприємством [Текст] : навч. посібник / Шершньова З.Є., Багацький В.М., Гетманцева Н.Д. ; за ред. З.Є. Шершньової. – К.: КНЕУ, 2007. – 680с.
4. Дмитренко, А.І. Оцінка санаційної спроможності кризового підприємства // Формування ринкової економіки : Зб. наук. праць. Спец. вип. Економіка підприємства : теорія і практика. – ч.1. – К.: КНЕУ, 2008. – 379с. – С. 192-198.
5. Економічний аналіз [Текст] : підручник / Є.В. Мних. – К. : Знання, 2011. – 630с.
6. Іванюта, С.М. Антикризове управління [Текст] : навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 288с.
7. Лігоненко, Л.О., Тарасюк М.В., Хіленко О.О. Антикризове управління підприємством [Текст] : [навч. посіб.]. – К.: КНТЕУ, 2005. – 377с.
8. Літвін, Н.М. Антикризове управління підприємствами в країнах з перехідною економікою [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.02.03 «Організація управління, планування і регулювання економікою» / Н.М. Літвін. – К., 2004. – 14с.
9. Скібіцький, О.М. Антикризовий менеджмент [Текст] : навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 568с.

УДК 657

Коваленко Вікторія

студентка

Разборська Олена

к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

м.Вінниця

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Анотація

У статті розглянуто питання обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки діяльності бюджетних установ.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, бюджетна установа, облікова політика, звітність установи.